

Alkoholindex 2024

Mätning och analyser av Novus

OM ALKOHOL- INDEX

Alkoholindex är en årligt återkommande undersökning om attityden till alkohol i Sverige med betoning på berusningsdrickande i olika situationer. Det huvudsakliga syftet är att följa hur synen på alkohol förändras över tid. Alkoholindex startades av IQ 2010 på uppdrag av Systembolaget, 2023 tog Systembolaget själva över ansvaret.

En återkommande undersökning om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol

- Femton undersökningar har hittills genomförts, 2010 – 2024.
- Syftet är att kunna följa hur svenskarnas syn på alkohol utvecklas över tid.
- Målgrupp för undersökningen är den svenska allmänheten 17-84 år, marginellt ändrade från tidigare då vi använt oss av 16 år eller äldre. Målgruppen har ändrats stegvis och vid större ändringar har tidigare år räknats om.

Alkoholindex ska ge underlag i arbetet för att påverka synen på alkohol

- Alkoholindex är avsett att komplettera andra undersökningar, exempelvis om konsumtion.

Alkoholindex mäter graden av återhållsamhet

- Inledningsvis användes nio indikatorer, merparten med fokus på berusning. Sedan 2020 uteslöts två påståenden som ej ansågs relevanta längre. Därmed används från 2020 sju indikatorer.
- Tidigare års resultat är omräknat till att enbart innefatta dessa sju indikatorer, vilket gör att Alkoholindex fortsatt är jämförbart över tid sedan starten.

Alkoholindex beräknas genom ett medelvärde av hela svarsskalan

- Ett högre värde innebär en mer återhållsam attityd till alkohol och ett lägre värde mer tillåtande.

Metodbyte genomfördes 2016, från telefonintervjuer till webbintervjuer

- Metodbytet genomfördes efter en tre års period av parallella undersökningar. Pga. metodbyte finns en viss osäkerhet vid jämförelser före och efter 2016

OM ÅRETS GENOMFÖRANDE

GENOMFÖRANDE

Antal genomförda intervjuer: 5586 st

Primär fältperiod: 16 maj – 30 maj 2024
Kompletterande intervjuer av unga: 3 – 10 juni 2024

Undersökningen är genomförd via webbintervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, utbildning och region) är i jämförelse mot totalen. *En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.*

Resultatet är efterstratifierat, dvs. i efterhand viktat mot kända populationstal i syfte att korrigera eventuella skevheter i stickprovet jämfört med målpopulationen.

Själva indexet bygger på 7 frågor och index går från 0 till 100, där ett högre värde innebär en mer återhållsam attityd och lägre värde en mer tillåtande attityd till alkohol.

MÅLGRUPP

Svenska allmänheten

Ålder:
17-84 år

FELMARGINAL

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Felmarginalens storlek beror på andelen som svarar samt antalet intervjuer som har genomförts. Nedan ses exempel på felmarginaler vid olika utfall i undersökningen:

Vid 5000 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 1,1%
Vid utfall 50/50: +/- 1,4%

Vid 2500 intervjuer:
Vid utfall 20/80 +/- 1,6%
Vid utfall 50/50 +/- 2,0%

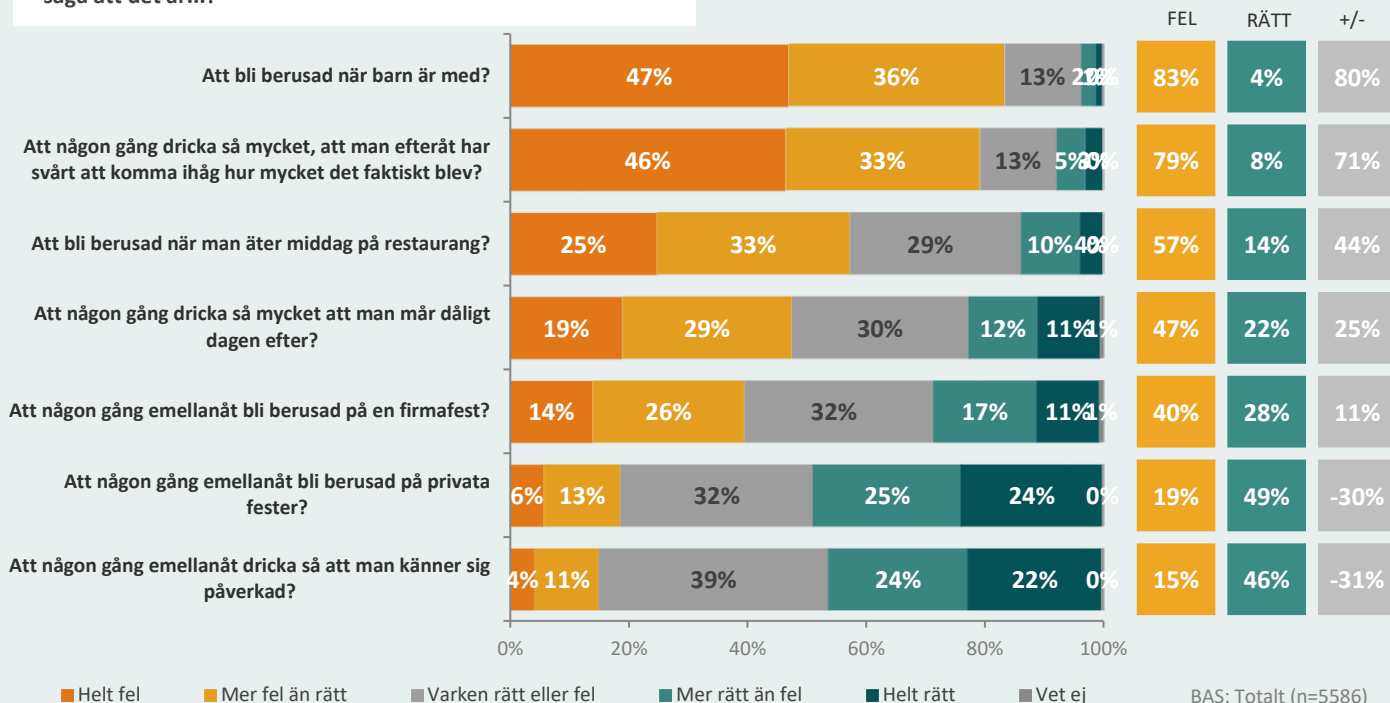

RESULTAT

Ställningstagande situationer och alkohol

FRÅGA: Människor har olika uppfattning om vad som är rätt och fel när det gäller alkohol. Vad anser du själv? Skulle du säga att det är...?

Kort analys och kommentarer:

I två av sju situationer anser fler det är rätt snarare än fel att dricka eller bli berusad.

De tre situationer där flest anser det är fel att dricka:

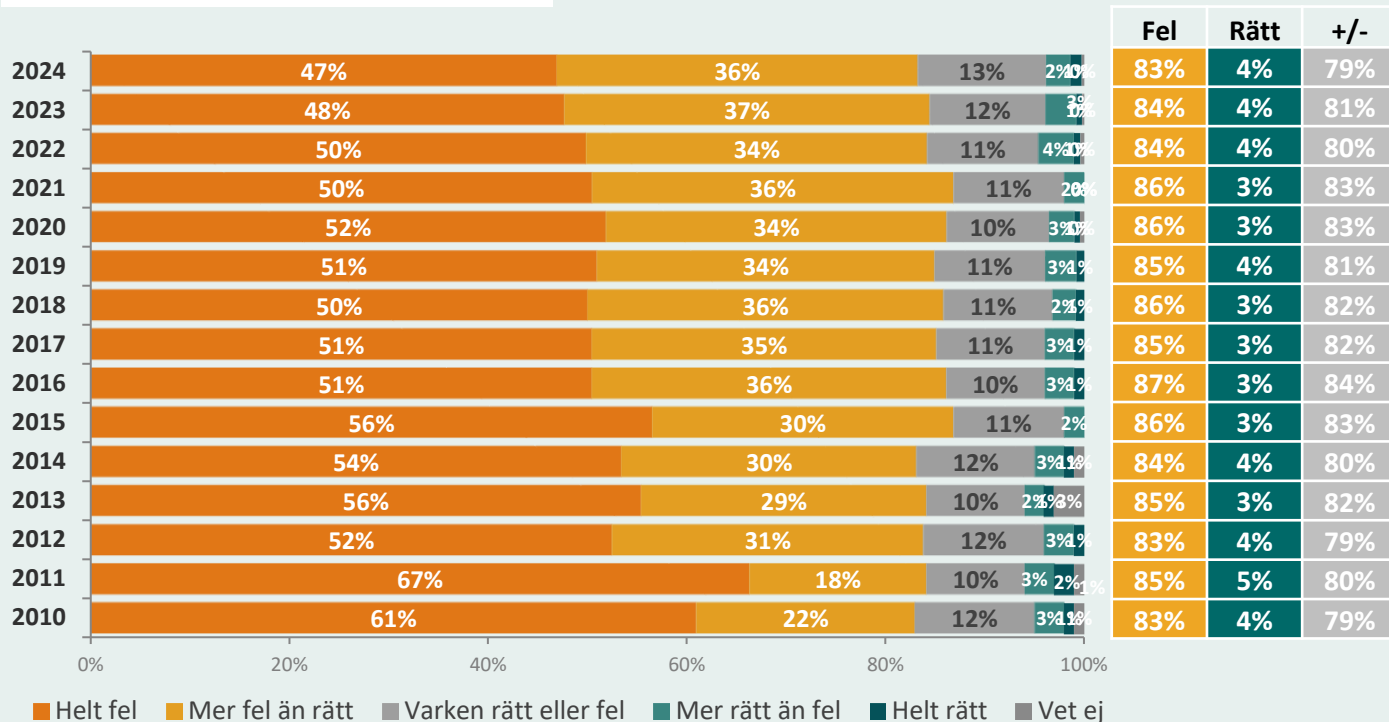
Drygt åtta av tio tycker det är fel att bli berusad när barn är med (83%).

Åtta av tio tycker det är fel att någon gång dricka så mycket att man efteråt har svårt att komma ihåg hur mycket det faktiskt blev (79%).

Nära sex av (57%) tio tycker det är fel att bli berusad när man äter middag på restaurang.

Påstående – Bli berusad när barn är med

FRÅGA: Att bli berusad när barn är med?

Fel	Rätt	+/-
83%	4%	79%
84%	4%	81%
84%	4%	80%
86%	3%	83%
86%	3%	83%
85%	4%	81%
86%	3%	82%
85%	3%	82%
87%	3%	84%
86%	3%	83%
84%	4%	80%
85%	3%	82%
83%	4%	79%
85%	5%	80%
83%	4%	79%

Kort analys och kommentarer:

83% tycker det är fel att bli berusad när barn är med.

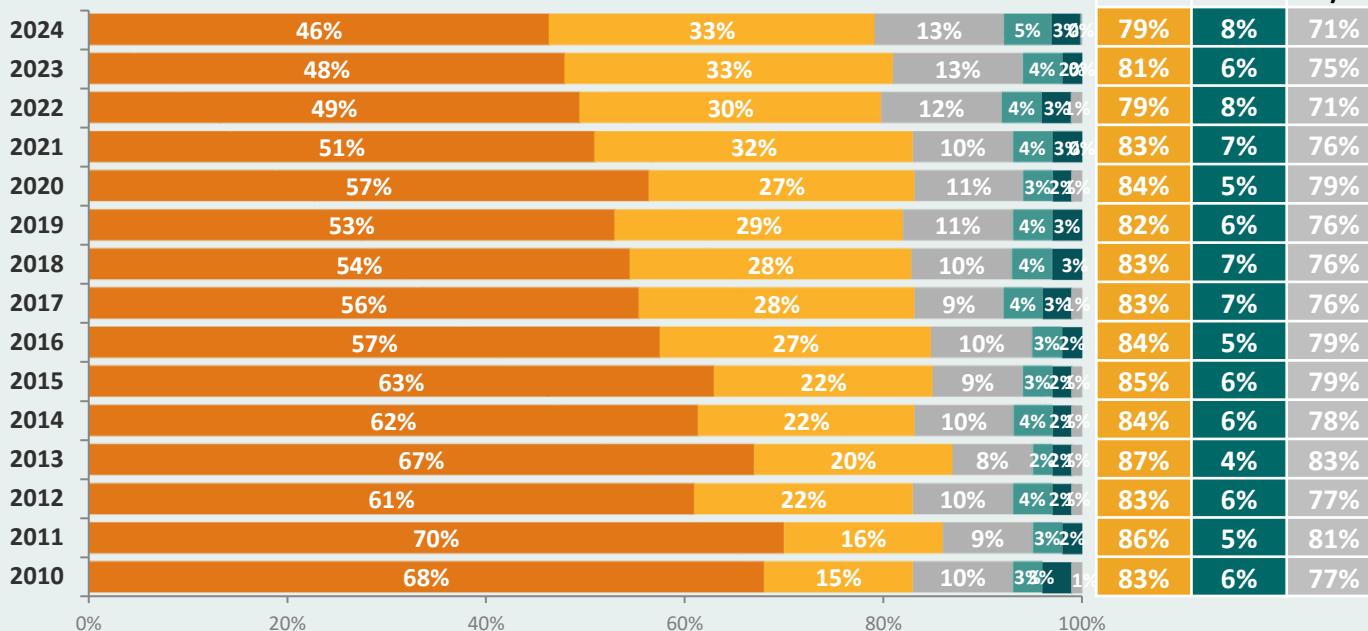
Fortsatt drygt åtta av tio som tycker det är fel att bli berusad när barn är med. Samtidigt finns en nyansskillnad eller tendens de senaste åren med en minskande andel som svarar "helt fel".

Kvinnor och/eller äldre (60+ år) svarar oftare fel än genomsnittet.

BAS: Totalt (n=5586)

Påstående - Svårt att minnas efteråt

FRÅGA: Att någon gång dricka så mycket, att man efteråt har svårt att komma ihåg hur mycket det faktiskt blev?

Fel	Rätt	+/-
79%	8%	71%
81%	6%	75%
79%	8%	71%
83%	7%	76%
84%	5%	79%
82%	6%	76%
83%	7%	76%
84%	5%	79%
85%	6%	79%
84%	6%	78%
87%	4%	83%
83%	6%	77%
86%	5%	81%
83%	6%	77%

Kort analys och kommentarer:

79% tycker det är fel att

dricka så mycket att man har svårt att komma ihåg hur mycket det faktiskt blev.

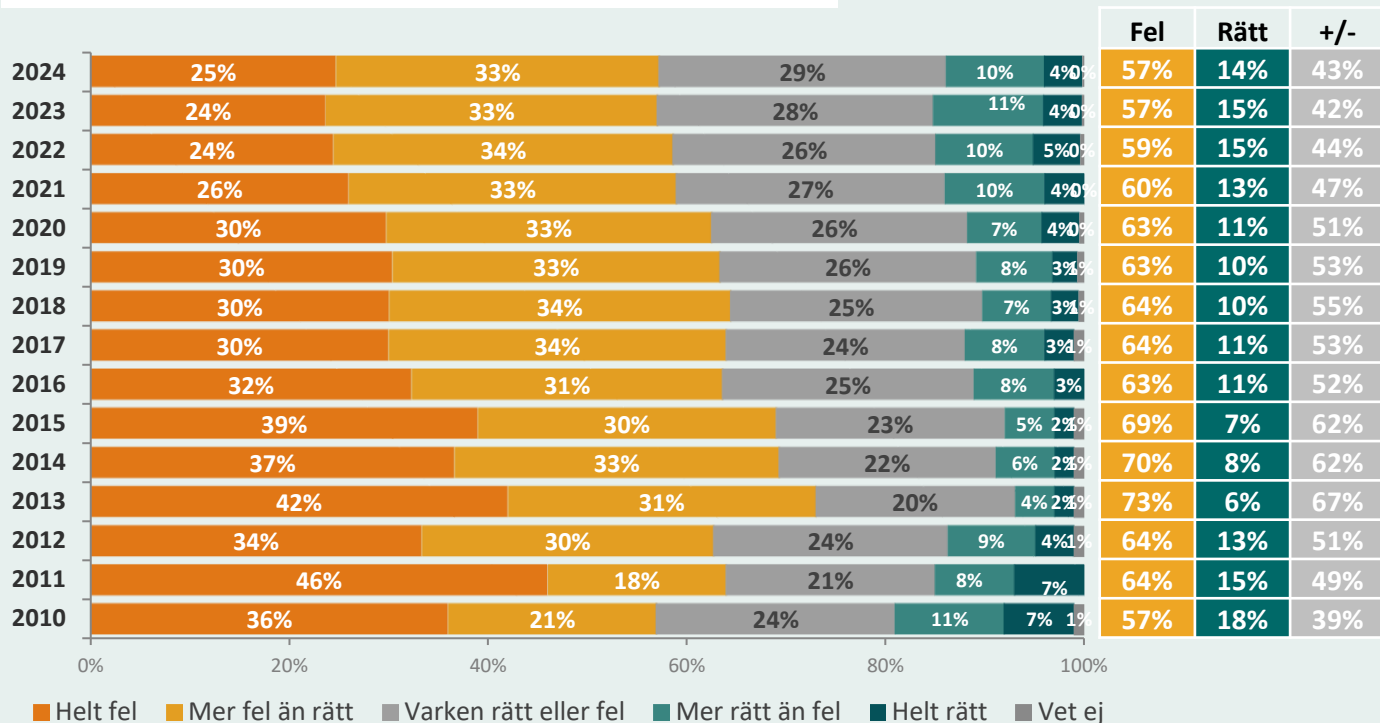
Även om andelen som svarar att det är fel att dricka så pass mycket att man har svårt att komma ihåg efter är relativt oförändrad över tid senaste åren ser vi även en nyansskillnad att färre med tiden svarar "helt fel".

Äldre (60+ år) svarar oftare fel än genomsnittet.

BAS: Totalt (n=5586)

Påstående – Bli berusad på restaurang

FRÅGA: Att bli berusad när man äter middag på restaurang?

BAS: Totalt (n=5586)

Kort analys och kommentarer:

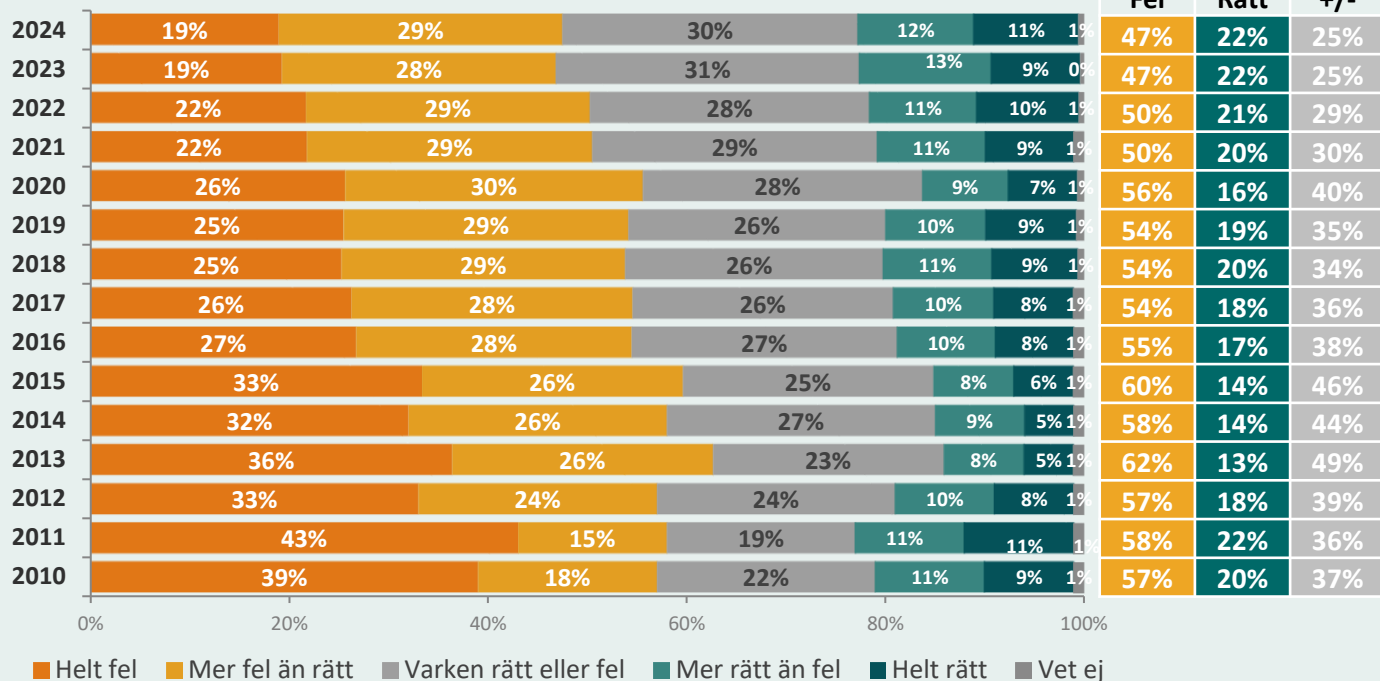
57% tycker det är fel att bli berusad när man äter middag på restaurang.

Fortsatt tycker nära sex av tio att det är fel att bli berusad på restaurang när man äter middag. Däremot är tendensen tydligt sakta nedåtgående om vi ser till de senaste 10 åren.

Äldre (60+ år) svarar oftare fel än genomsnittet.

Påstående – Mår dåligt dagen efter

FRÅGA: Att någon gång dricka så mycket att man mår dåligt dagen efter?

Fel	Rätt	+/-
47%	22%	25%
47%	22%	25%
50%	21%	29%
50%	20%	30%
56%	16%	40%
54%	19%	35%
54%	20%	34%
54%	18%	36%
55%	17%	38%
60%	14%	46%
58%	14%	44%
62%	13%	49%
57%	18%	39%
58%	22%	36%
57%	20%	37%

Kort analys och kommentarer:

47% nära hälften tycker det är fel att dricka så mycket att man mår dåligt dagen efter.

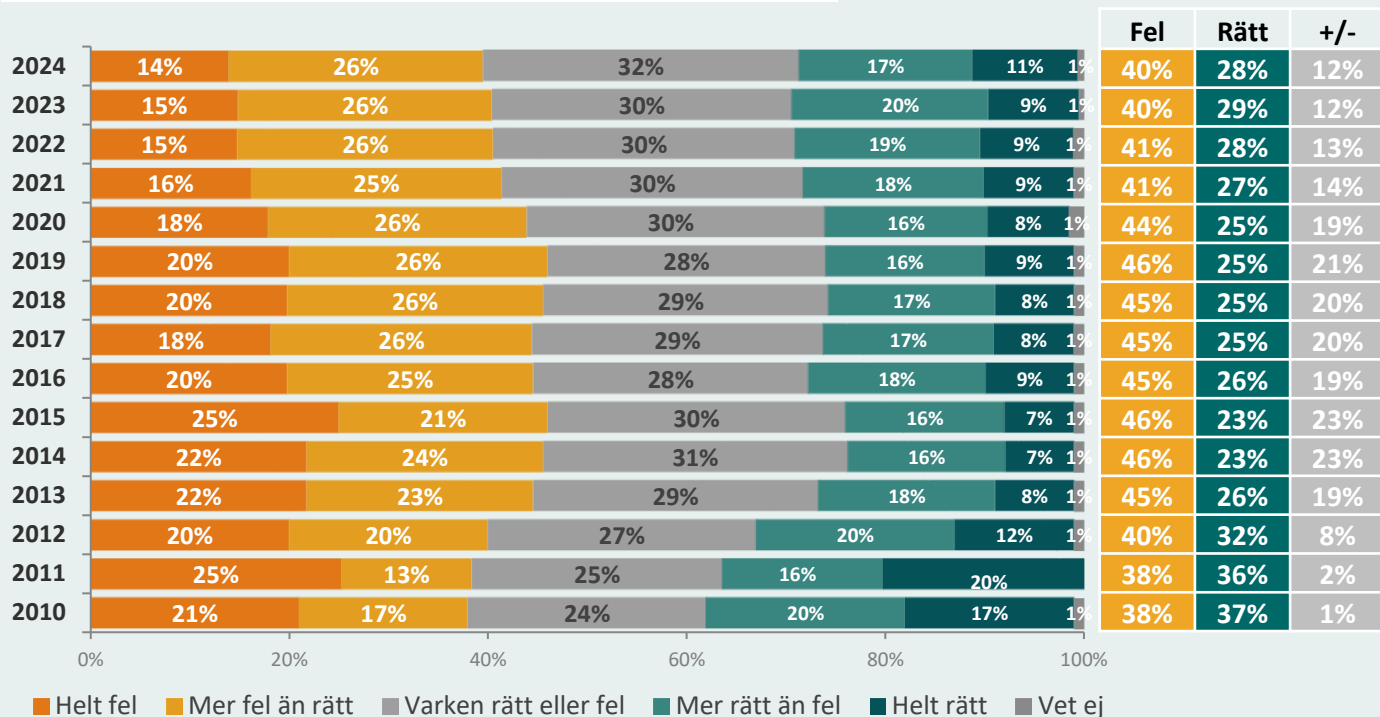
Vi ser ingen skillnad jämfört med undersökningen genomförd 2023. Däremot är trenden nedåtgående, dvs. färre anser med tiden att det är fel att dricka så mycket så man mår dåligt dagen efter.

Äldre (60+ år) svarar oftare fel än genomsnittet

BAS: Totalt (n=5586)

Påstående – Bli berusad på firmafest

FRÅGA: Att någon gång emellanåt bli berusad på en firmafest?

BAS: Totalt (n=5586)

Kort analys och kommentarer:

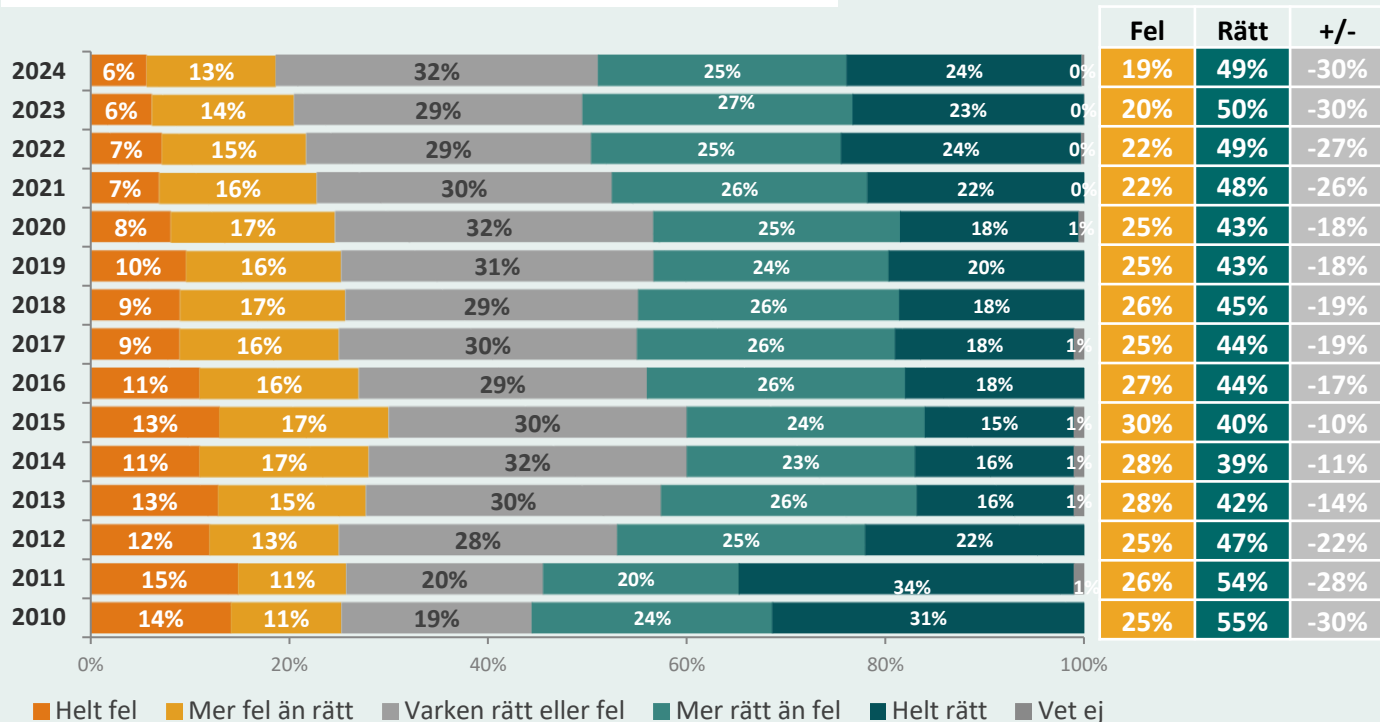
40% tycker det är fel att någon gång emellanåt bli berusad på en firmafest.

Vi ser relativt stabila resultat de senaste åren. Men den långsiktiga trenden är färre som anser det fel.

Kvinnor och/eller äldre (60+ år) svarar oftare fel än genomsnittet.

Påstående – Bli berusad på privata fester

FRÅGA: Att någon gång emellanåt bli berusad på privata fester?

BAS: Totalt (n=5586)

Kort analys och kommentarer:

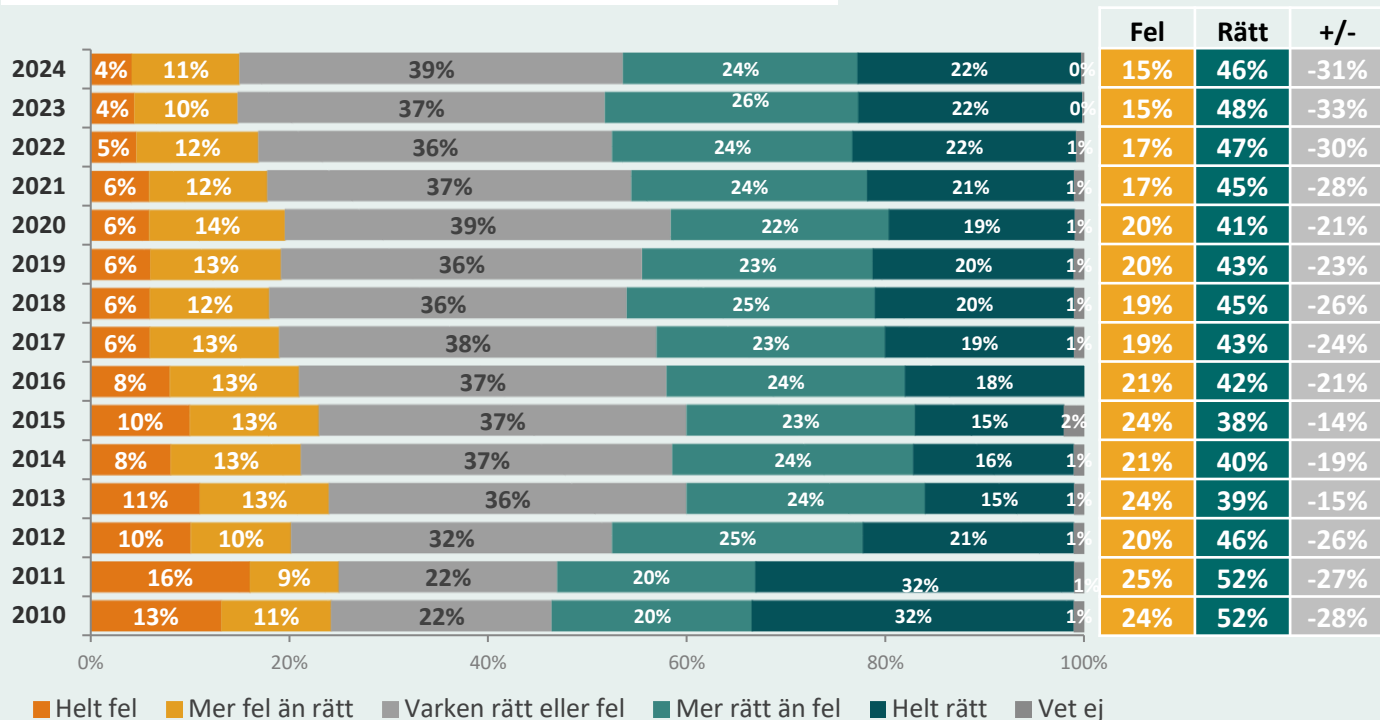
49% varannan tycker det är rätt att någon gång emellanåt bli berusad på privata fester.

Vi ser en tydlig trend med färre och färre som anser det är fel att dricka sig berusad på privat fest.

Män och/eller yngre (-50 år) svarar oftare än genomsnittet att det rätt.

Påstående - Dricka så man känner sig påverkad

FRÅGA: Att någon gång emellanåt dricka så att man känner sig påverkad?

BAS: Totalt (n=5586)

Kort analys och kommentarer:

46% nära varannan

tycker det är rätt att någon gång emellanåt dricka så att man känner sig påverkad.

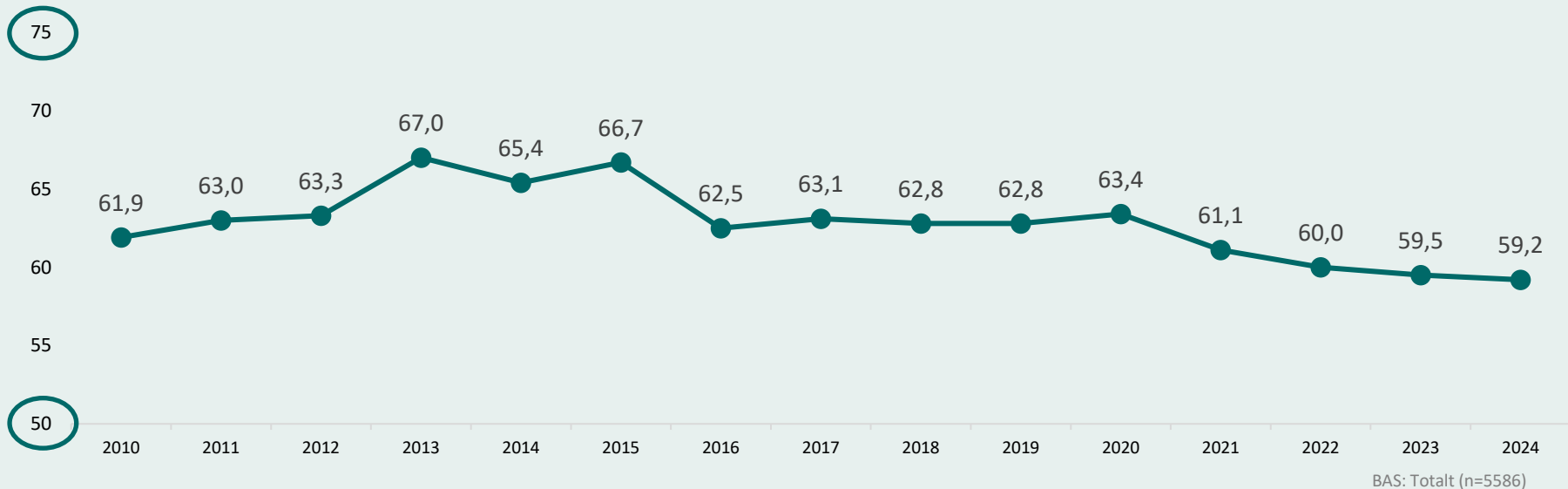
Något fler uppger att det varken är rätt eller fel att någon gång emellanåt dricka så att man känner sig påverkad än föregående mätning.

Män och/eller yngre (-50 år) svarar oftare än genomsnittet att det någon gång är rätt att dricka så man känner sig påverkad.

Alkoholindex över tid

Alkoholindex 2010-2024

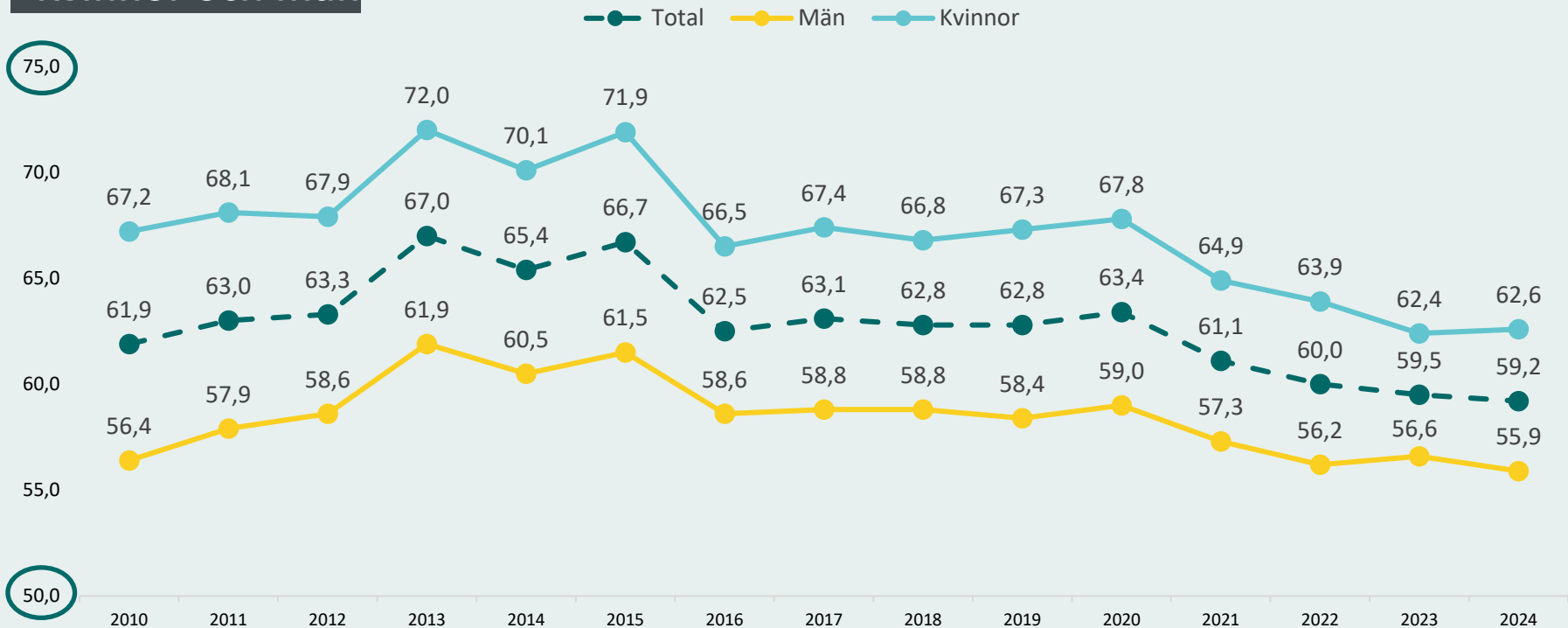

Kort analys och kommentarer:

Sedan 2020-2021 när nedgången på alkoholindex sjönk från 63,4 till 61,1 så börjar kurvan nu att rätta ut sig även om trenden fortsatt är nedåtgående. 2023 låg alkoholindex på 59,5 och i år (2024) så hamnar indexet på 59,2. Skillnaden mellan 2023 och 2024 är inte signifikant säkerställd.

Alkoholindex 2010-2024

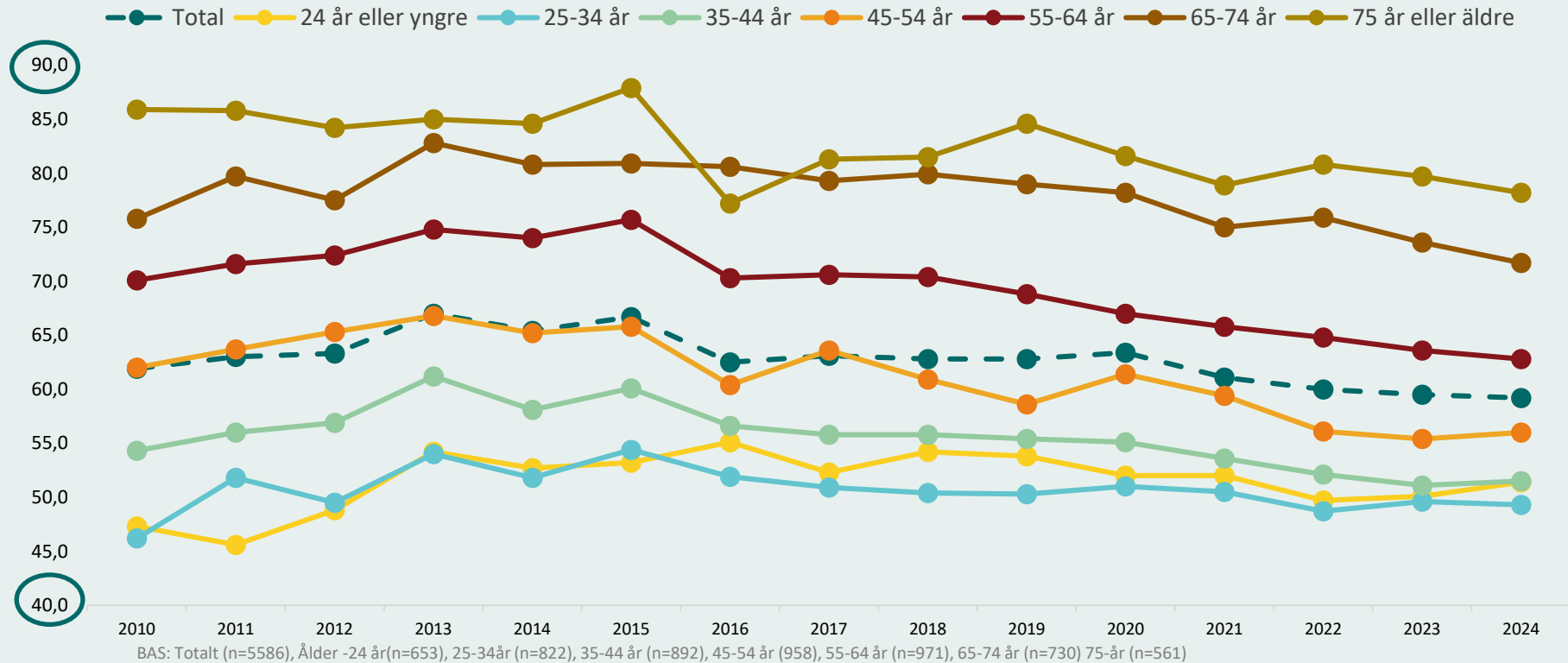
- Kvinnor och män

BAS: Totalt (n=5586), Man (n=2823), Kvinna (n=2763)

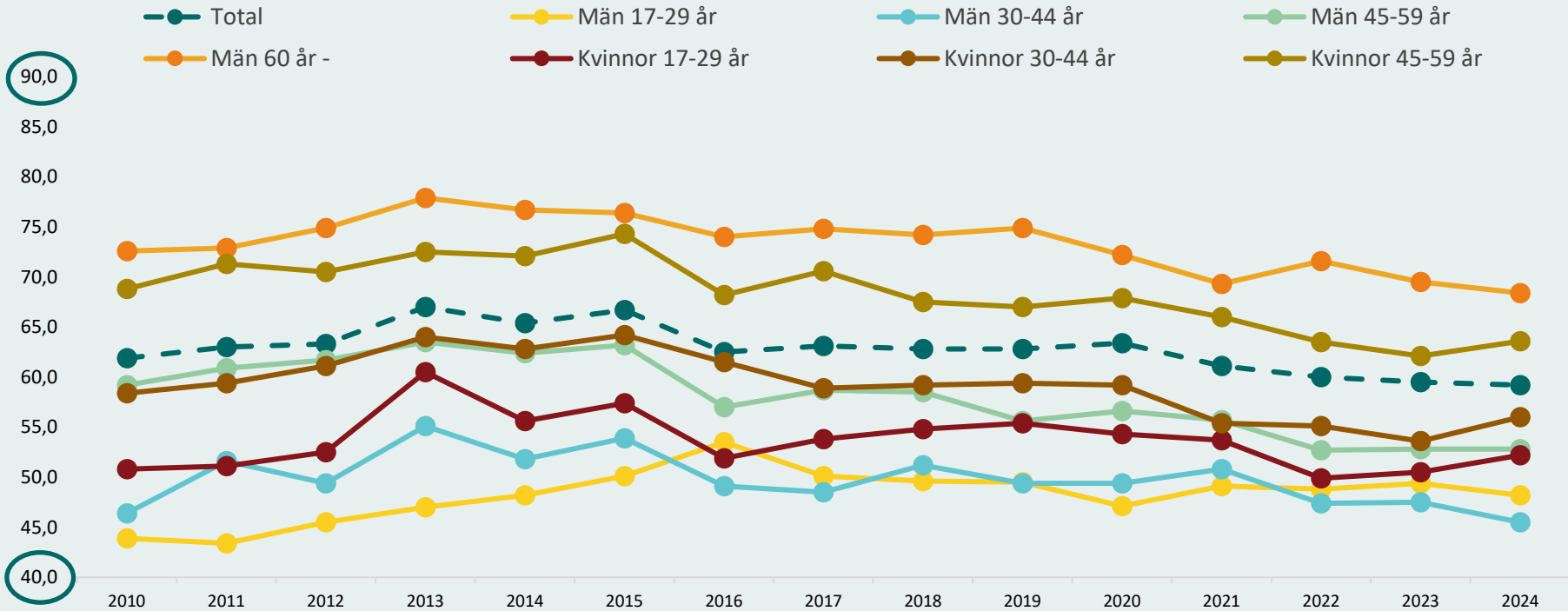
Alkoholindex 2010-2024

- Åldersgrupper

Alkoholindex 2010-2024

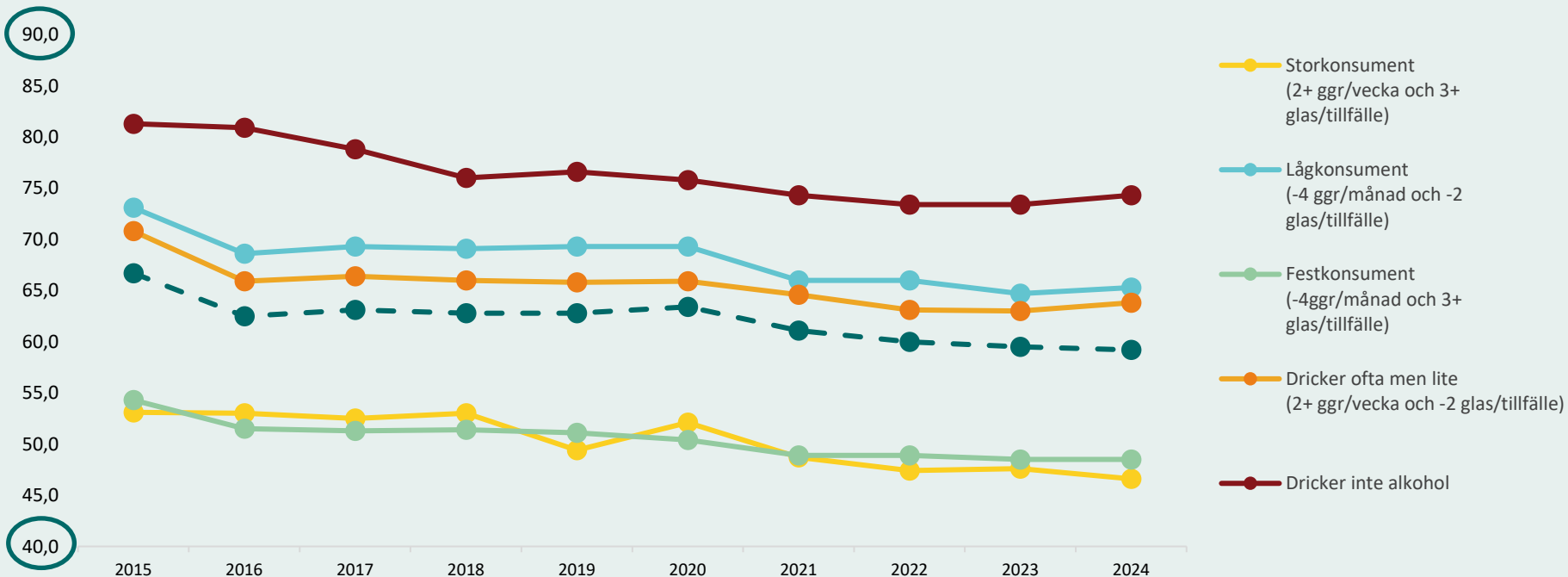
- Kvinnor och män i olika åldersgrupper

BAS: Totalt (n=5586), Män 17-29 (n=406), Män 30-44 (n=647), Män 45-59 (n=780), Män 60- (n=990), Kvinna 17-29 (n=678), Kvinna 30-44 (n=635), Kvinna 45-59 (n=649), Kvinna 60- (n=801)

Alkoholindex 2010-2024

- Konsumtionstyp

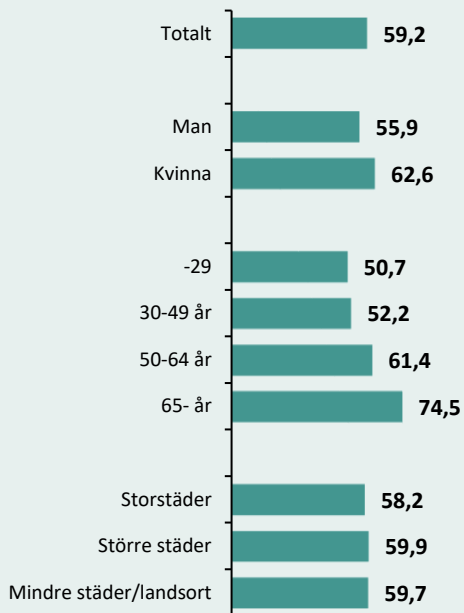
BAS: Samtliga (n=5586), Storkonsument (n=738), Lågkonsument (n=1904), Festkonsument (n=1467), Dricker ofta men lite (n=678), Dricker inte alkohol (n=665)

**Alkoholindex
nedbrutet på:
Kön, ålder,
alkoholkonsumtion
och län**

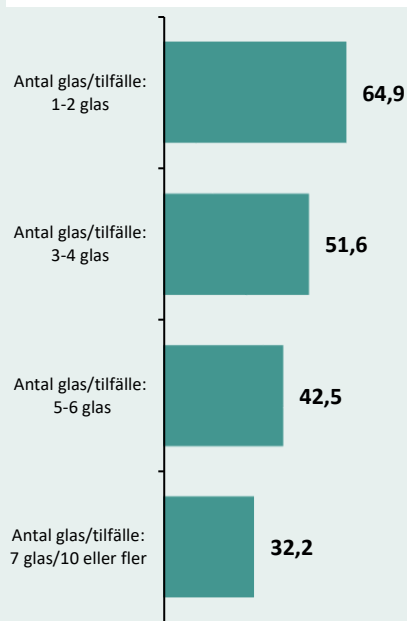

Alkoholindex – Mängd, frekvens och grupp

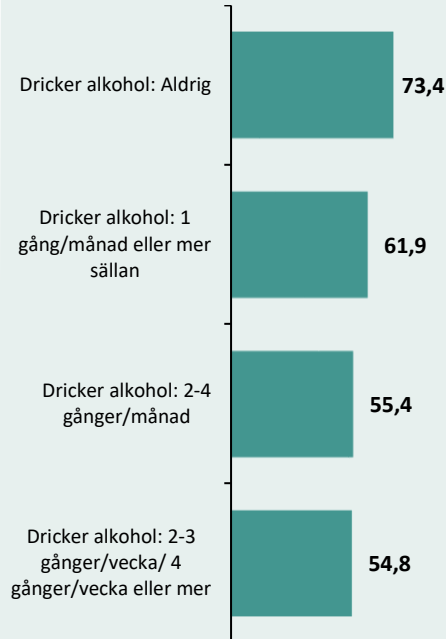
Alkoholindex 2024

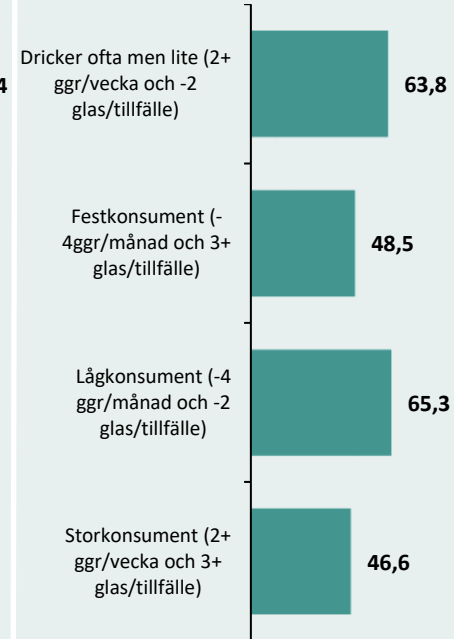
FRÅGA: Hur många glas dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

FRÅGA: Hur ofta dricker du alkohol?

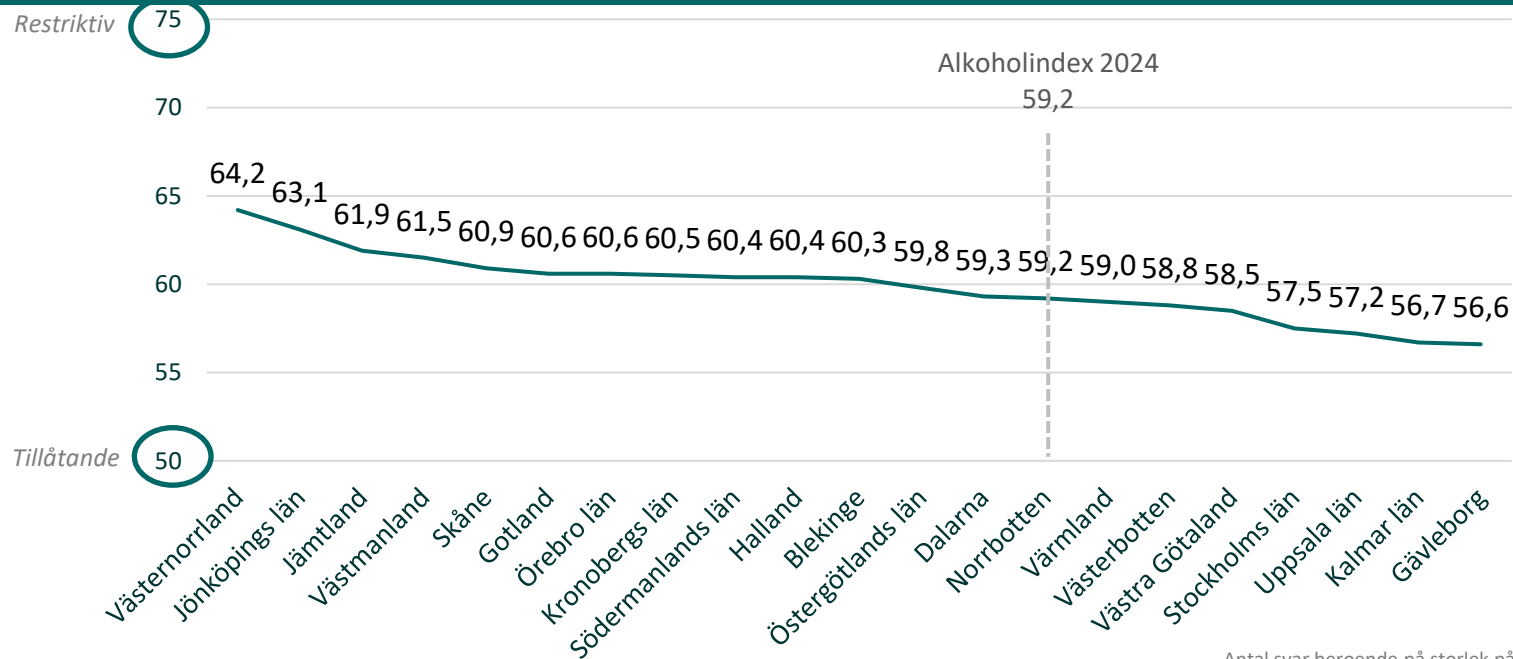

Konsumtionsgrupp

BAS: Totalt (n=5586)

Alkoholindex uppdelat på län 2024

Antal svar beroende på storlek på länet ca. 100-300 intervjuer/län
BAS: Samtliga (n=5586)

Sammanfattning; Undergrupper som skiljer mest mot genomsnittet

- Ålder 65-74 år (71,7)
- Ålder 75 år – (78,2)
- Sysselsättning pensionär (74,5)
- Dricker aldrig alkohol (73,4)
- Dricker 1-2 glass/tillfälle (64,9)
- Lågkonsument (-4 ggr/månad och 3+ glas/tillfälle) (65,3)
- Alkoholindex 76-100 (87,1)
- Västernorrland (64,2)

Alkoholindex

59,2

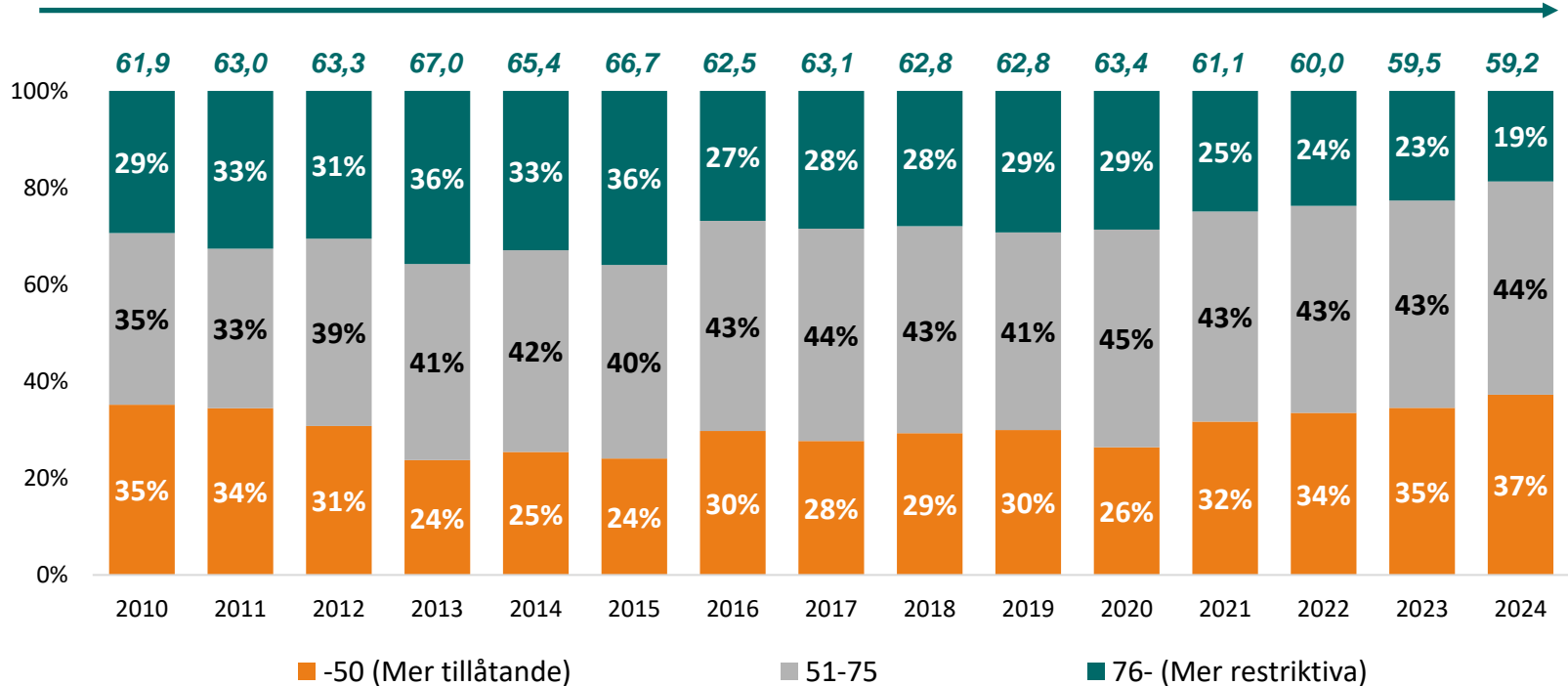
- Ålder -24 år (51,4) 25-34 år (49,3), 35-44 år (51,5)
- Man -29 år (48,2), Man 30-44 år (45,5), Man 45-59 år (52,8)
- Kvinna -29 år (52,2)
- Sysselsättning företagare (54,0), Studerande (51,6)
- Dricker 3-4 glas/tillfälle (51,6), 5-6 glas/tillfälle (42,5), 7 glas/10 eller fler (32,2)
- Storkonsument (2+ggr/vecka och 3+ glas/tillfälle) (46,6), Festkonsument (-4ggr/månad och 3+ glas/tillfälle) (48,5)
- Har hemmaboende barn -5 år (51,9), 6-12 år (52,8)

BAS: Samtliga (n=5586)

Alkoholindex profiler

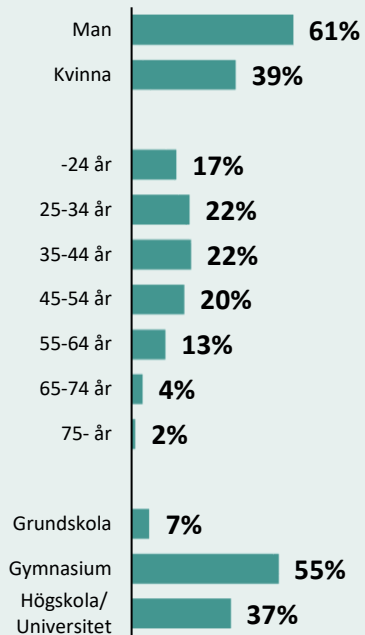
Alkoholindex 2010-2024

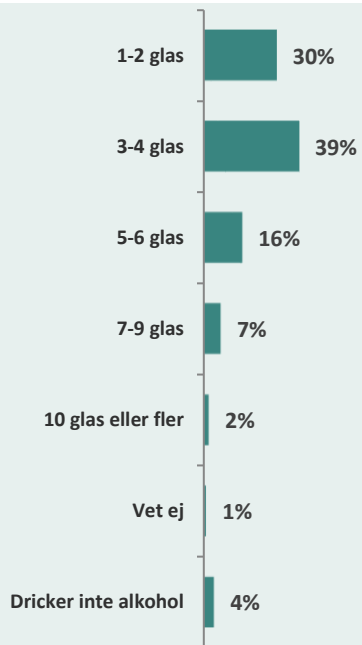
BAS: Samtliga (n=5586)

Alkoholindex 0-50 (de mer tillåtande = 34%, -1%)

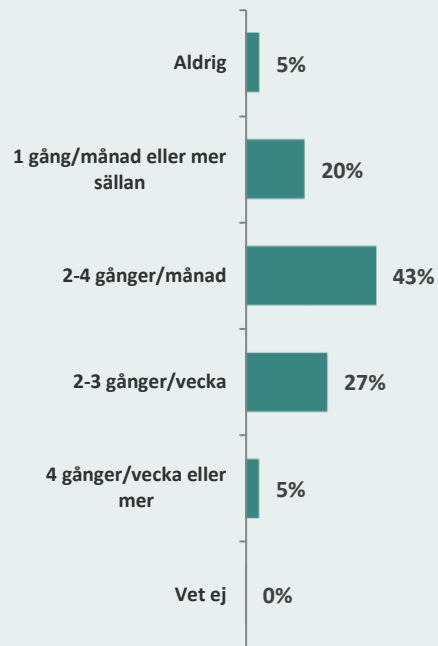
FRÅGA: Kön, ålder och utbildning

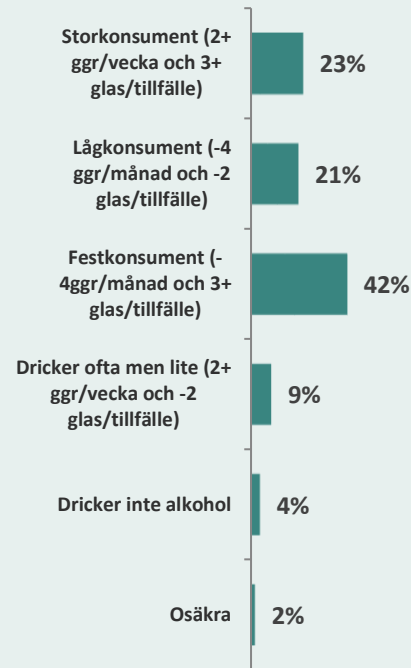
FRÅGA: Hur många glas dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

FRÅGA: Hur ofta dricker du alkohol?

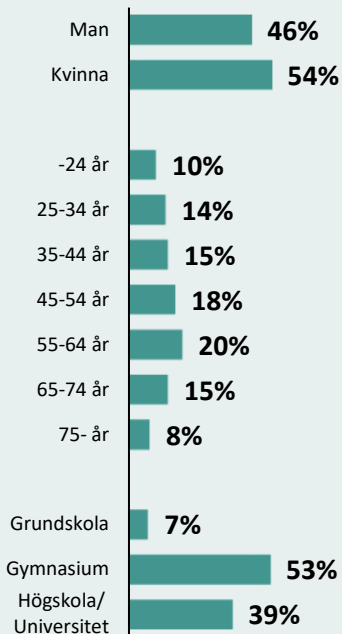
Konsumtionsgrupp

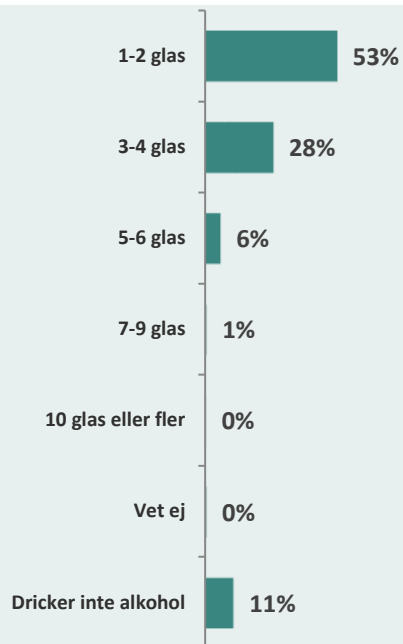
BAS: Totalt (n=5586)

Alkoholindex 51-75 (medel = 44%, +1%)

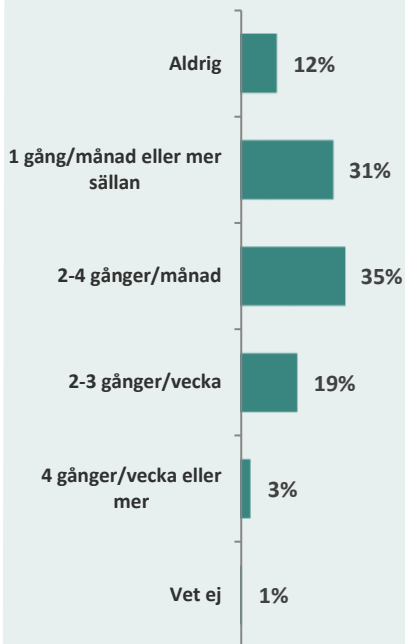
FRÅGA: Kön, ålder och utbildning

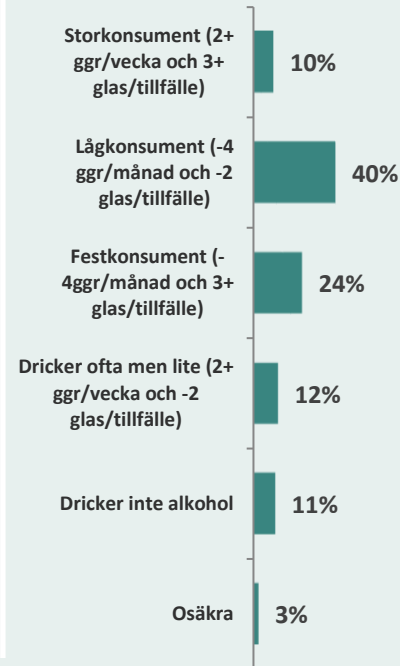
FRÅGA: Hur många glas dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

FRÅGA: Hur ofta dricker du alkohol?

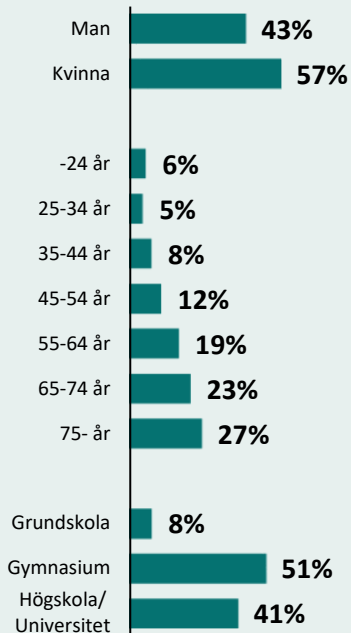
Konsumtionsgrupp

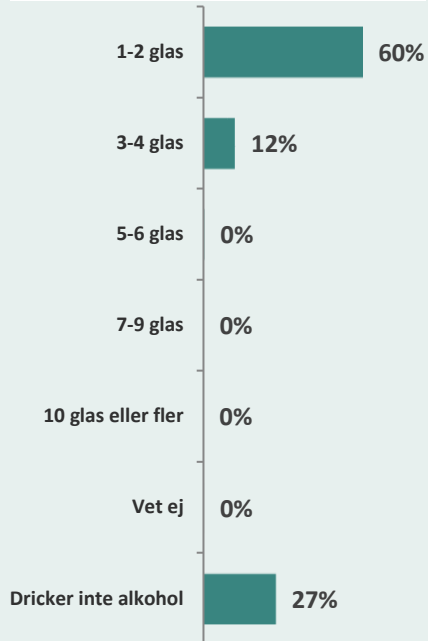
BAS: Totalt (n=5586)

Alkoholindex 76-100 (avståndstagare/restriktiva = 22%, -1%)

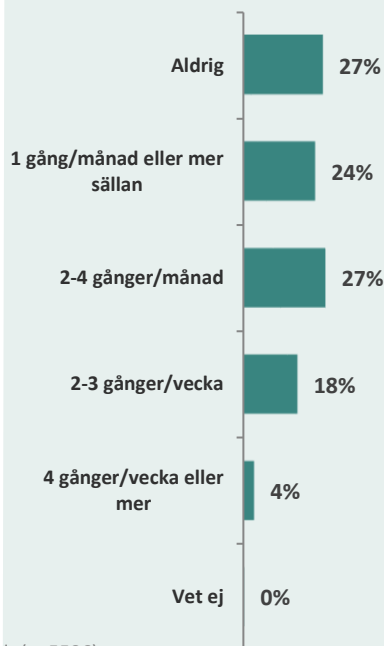
FRÅGA: Kön, ålder och utbildning

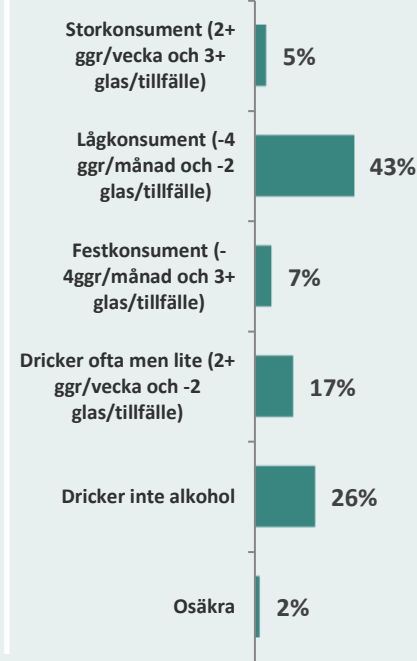
FRÅGA: Hur många glas dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

FRÅGA: Hur ofta dricker du alkohol?

Konsumtionsgrupp

BAS: Totalt (n=5586)